

Jerzy J. Kolarzowski

"Seks, narkotyki i okultyzm. Podróże poza granice świadomości", Robert Anton Wilson, tł. D. Misiuna, Toruń 2002 : [recenzja]

Nowa Krytyka 14, 395-396

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Aleksandryjska i Internet, starożytne techniki ekstazy i gry komputerowe oraz rzeczywistość wirtualna – impulsy religijne i magiczna wyobraźnia przenikają całe dzieje techniki, a zwłaszcza technologii informatycznej. Prowokacyjna książka, która została napisana jako tajemna historia technomistycyzmu.

Hakim Bey: *Tymczasowa strefa autonomiczna*. Przekład i przypisy J. Karłowski, wstęp M. Kwaterko. Wyd. Fisch vom Faß, Kraków 2001. Oficjalnie zarejestrowana oficyna wydawnicza anarchistów z Krakowa wydała niezwykle książkę. Znany eseista, podróżnik i mistyk śledzi w niej dzieje wspólnot stworzonych przez wspólnoty piratów, zbuntowanych wojskowych (np. G. D'Annunzio), religijnych rewolucjonistów (np. Arian czy Sufich) po to, by ich doświadczenia skonfrontować ze współczesną rzeczywistością jednostek połączonych w swym indywidualistycznym outsiderstwie jedynie pajęczyną myśli przekazywanych za pośrednictwem Internetu.

Ken Wilber: *Jeden smak. Przemyślenia nad integralną duchowością*. Przeład H. Smagacz. J. Santorski & Co, Warszawa 2002, seria Biblioteka Świata Zofii. Wilber, pisarz i myśliciel amerykański, łączy mądrość różnych tradycji duchowych ze zdobyczami współczesnej nauki. Korzystając z nauki o teorii systemów, stworzył prawdziwie zintegrowany system filozoficzny. Książka ta, złożona z codziennych zapisków, pozwala wnikać w prywatny świat autora, obcować z jego refleksją na temat tego, co do tej pory napisał oraz zapoznać się z projektami na przyszłość. Drobiazgowo zapiski z pracowitego roku 1997 stały się swego rodzaju odskocznią w momencie kończenia 2. tomu jego dotychczas największej książki *Sex, Ecology, Occultism*.

Humanistyka i pleć

Pascal Quignard: *Seks i trwoga*. Przekład i posłowie K. Rutkowski. Czytelnik, Warszawa 2002, seria Pejzaże kultury. Autor znanych w Polsce powieści ponowoczesnych *Wszystkie poranki świata* i *Taras rzymski* napisał z wyjątkowym znanstwem książkę o antyku. Jej przesłanie jest bardzo współczesne, pokazuje w niej mianowicie, jak reguły życia społecznego, język, konfabulacje wyobraźni oraz mity skrywają biologiczną prawdę o początkach życia ludzkiego.

Robert Anton Wilson: *Seks, narkotyki i okultyzm. Podróże poza granice świadomości*. Przekład D. Misiuna. Graffiti BC, Toruń 2002. Wybitny powieściopisarz amerykański, mistrz zjadliwego humoru napisał książkę, w której połączył aktualną wiedzę o misteriach dionizyjskich, sabatach czarownic ze współczesnymi doświadczeniami zwolenników ekscesu i stanów ekstatycznych. Przez wielkie miasta Zachodu na fali

kontrkultury przetoczyły się dwie wielkie rewolucje – obyczajowa rewolucja seksualna oraz ciągle jeszcze trwająca rewolucja w naszym podejściu do narkotyków.

Europa Środkowa

Claudio Magris: *Mikrokosmosy*. Przekład J. Ugniewska i A. Osmólska-Mętrak. Czytelnik, Warszawa 2002, seria Pejzaże kultury. Włoski eseista, znany polskiemu czytelnikowi z książki *Dunaj* i małych form drukowanych w „Zeszytach Literackich”, opisuje rodzinny Triest. Snuje refleksje nad przeszłością, tragizmem wojny, wielkością i banałem, miłością i przyrodą. Magris jest znakomitym stylistą, wrażliwym i czułym obserwatorem czyniącym z eseistyki obszar ścierania się monumentu i miniatury, fresku i niedokończonego scenariusza filmowego. Wybitny obserwator, nagrodzony za swoją twórczość wieloma europejskimi prestiżowymi nagrodami.

Jadwiga Staniszkis: *Postkomunizm i polityka. Próba opisu*. Wyd. słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2001, seria Idee. Autorka ogłasza koniec pierwszej fazy transformacji ustrojowej jako etapu przejściowego i początek nowego etapu – tworzenia „politycznego kapitalizmu”. Walorem książki jest szczegółowe opisanie kryzysu w Rosji. Autorka porównuje procesy kapitalizacji w Chinach z tymi, które mają miejsce w Rosji oraz tłumaczy, dlaczego kapitalizm chiński ma większe możliwości transformacyjne.

Jurij Andruchowycz: *Ostatnie terytorium. Eseje o Ukrainie*. Przekład O. Hnatiuk, K. Kotyńska, L. Stefanowska. Wyd. Czarne, Wołowiec 2002, seria Europa Środkowa. Smutny obraz Ukrainy jako śmietnika, postindustrialnej pustki przypominającej wizje z filmów Tarkowskiego oraz towarzyszący temu wszystkiemu odór alkoholu i marzenie o ucieczce, o wyjeździe, o wybawieniu i innej ojczyźnie.

Nostalgia. Eseje o tęsknocie za komunizmem. Pod red. F. Modrzejewskiego i M. Sznajderman. Wyd. Czarne, Wołowiec 2002. Autorami są: F. Lubonja, J. Trenkner, Th. Brussig, M. Ivaškevičius, J. Andruchowycz, P. Sauter, S. Popescu, P. Smoleński, M.M. Šimečka, V. Žák, B. Nóvé, A. Debeljak, D. Ugrešić, S. Boym. W polityce i kulturze, w twórczości artystycznej i badaniach opinii publicznej w świecie idei i wartości coraz wyraźniej daje o sobie znać NOSTALGIA za poprzednią epoką realnego socjalizmu. Subiektywny i z konieczności selektywny obraz środkowo-europejskiej tożsamości w czasach zmiany.